

ДОКЛАД

за резултатите от
финансовите одити на
Сметната палата,
осъществени през 2025 г.





ДОКЛАД
за резултатите от финансовите одити на Сметната палата,
осъществени през 2025 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

1. Цели на финансовия одит.....	3
2. Качество на одитите, извършвани от Сметната палата	4
3. Рамка за финансово отчитане за 2024 г.	4
4. Рамка за финансово отчитане в публичния сектор.....	9
5. Бъдещо развитие на рамката за финансово отчитане в публичния сектор.....	11
6. Резултати от финансовите одити на ГФО за 2024 г.	13
6.1. Системни слабости, констатирани при финансови одити на министерства, ведомства и държавни висши училища	16
6.2. Системни слабости, констатирани при финансови одити на общини.....	21
7. Изводи от одитите на ГФО за 2024 г.	29
7.1. Слабости при изготвяне на финансовия отчет	30
7.2. Слабости при организацията на счетоводната отчетност.....	31
7.3. Наблюдавани положителни тенденции в счетоводната отчетност и финансовата дисциплина	31
8. Заключение	34

1. Цели на финансовия одит

През 2025 г. Сметната палата извърши финансов одит на годишните финансови отчети на бюджетните организации, които се отнасят за 2024 г. Финансовият одит представлява **изразяване на независимо одитно мнение с разумна степен на сигурност** дали годишният финансов отчет на бюджетната организация е изготвен във всички съществени аспекти в съответствие с приложимата обща рамка за финансово отчитане. Следователно одитното мнение не изразява сигурност за бъдещата жизнеспособност на организацията, нито за ефективността или ефикасността, с която ръководството е провеждало дейността на бюджетната организация. С одитното мнение се цели повишаване на **степената на доверие** на потребителите на информацията относно финансовия отчет. Международно признатите одитни стандарти изискват от одитора да изрази мнение, след като получи **разумна степен на увереност** относно това дали финансовият отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали се дължат на измама или грешка. Одитното мнение, което се изразява, е немодифицирано или модифицирано, като модифицираното може да бъде квалифицирано, отрицателно или отказ от изразяване на мнение.



Немодифицираното мнение означава, че **одитираният финансов отчет не съдържа съществени неправилно отчетени суми**, а в приложението към него няма пропуски на важна за потребителите нефинансова информация. Финансов отчет, за който Сметната палата е изразила немодифицирано мнение, **дава вярна и честна представа** за финансовото

състояние, финансовите резултати от дейността и паричните потоци на бюджетната организация.

Квалифицирано мнение се изразява когато в одитирания финансов отчет има съществени неправилно отчетени суми или пропуск на важна нефинансова информация, но техният ефект е ограничен. Финансов отчет, относно който Сметната палата е изразила квалифицирано мнение, дава вярна и честна представа за финансовото състояние, финансовите резултати от дейността и паричните потоци на бюджетната организация, с изключение на ефекта от неправилно отчетените суми или пропуски върху ГФО.

Отрицателно мнение се формира когато в одитирания финансов отчет има съществени неправилно отчетени суми или пропуски на важна нефинансова информация, чийто ефект е всеобхватен¹. Финансов отчет, върху който Сметната палата е изразила отрицателно мнение, не дава вярна и честна представа за финансовото състояние, финансовите резултати от дейността и паричните потоци на бюджетната организация.

В редки случаи, когато са налице обстоятелства², възпрепятстващи одитора да извърши необходимите одитни процедури, Сметната палата отказва да изрази мнение. За финансов отчет, относно който Сметната палата е отказала да изрази мнение, не може да се направи извод дали дава вярна и честна представа за финансовото състояние, финансовите резултати от дейността и паричните потоци на бюджетната организация.

Краткото описание на тези същностни характеристики на финансовия одит показва, че ползите от одита са функция на две условия. Първо, осъществяване на одита в съответствие с международно признатите одитни стандарти. Второ, прилагане в публичния сектор на рамка за финансово отчитане, която подобрява качеството и прозрачността на финансовото отчитане, като предоставя информация за взимането на управленски решения.

2. Качество на финансовите одити, извършвани от Сметната палата

Сметната палата прилага в своята дейност принципите и процедурите, заложили в Международните одиторски стандарти (МОС) и Международните стандарти на върховните одитни институции (МСВОИ). Методиката за одитна дейност е подробно разписана в *Наръчника за прилагане на международно признатите одитни стандарти и одитната дейност на Сметната палата*. Наръчникът се актуализира периодично след анализ на практиката по прилагането му и в съответствие с развитието на одитните стандарти. Неизменна част от изискванията на одитните стандарти, съответно включена в Наръчника, е контролът върху качеството на одитната дейност, който чрез политики и процедури следи за прилагането на МСВОИ.

3. Рамка за финансово отчитане за 2024 г.

Осъществяването на счетоводната отчетност в публичния сектор в България се регламентира основно чрез:

- Закон за публичните финанси;
- Закон за счетоводството;

- Национални счетоводни стандарти (отменени, но приложими за бюджетните предприятия);
- Указания на Министерството на финансите, дадени с ДДС № 20 от 2004 г., насочени към адаптиране на Националните счетоводни стандарти;
- Указания на Министерството на финансите, дадени с ДДС № 14 от 2013 г. във връзка с прилагане на Сметкоплана на бюджетните организации и допълнителни указания, дадени в ДДС № 08 от 2014 г. за отчитането на определени операции, активи и пасиви в контекста на прилагането на Сметкоплана на бюджетните организации;
- Указания на Министерството на финансите, дадени с ДДС № 01 от 2015 г. и с писмо ФО № 02 от 2015 г. във връзка с промяна в подхода на отчитане на авансово финансиране за сметка на бюджета на бюджетните организации за плащания по проекти, отчитани в СЕС;
- Указания на Министерството на финансите, дадени с ДДС № 05 от 2016 г. относно начисляване на амортизации на нефинансови дълготрайни активи от бюджетните организации;
- Указания на Министерството на финансите, дадени с ДДС № 7 от 16.12.2024г. относно годишното счетоводно приключване и представяне на годишните отчети за касовото изпълнение, оборотните ведомости и друга отчетна информация за 2024 г., както и публикуване на годишните финансови отчети за 2024 г. на бюджетните организации;
- Единната бюджетна класификация за 2024 г., утвърдена от министъра на финансите за отчитане на стопанските операции на касова основа;
- Други указания на министъра на финансите, издадени на основание чл. 133, ал. 5, чл. 167 и чл. 170 от ЗПФ.

Рамка за финансово отчитане в публичния сектор – 2024 г.



Рамката за финансово отчитане в публичния сектор в България се регламентира предимно в глава 15 „Бюджетно счетоводство“ на Закона за публичните финанси. Министърът на финансите **утвърждава счетоводни стандарти и сметкоплан** и дава указания на бюджетните организации, които следва да са в съответствие с:

- изискванията на Европейския съюз за отчетността, статистиката и бюджетирането на публичния сектор;
- счетоводната рамка, принципите и концепциите на Методическото ръководство за държавна финансова статистика, издадено от Международния валутен фонд;
- международните счетоводни стандарти за публичния сектор на Международната федерация на счетоводителите;
- изискванията на българското законодателство по отношение на бюджетирането, отчитането на изпълнението на консолидираната фискална програма и управлението и контрола на средствата и разходите на бюджетните организации³.

И през 2024 г. продължава да е в сила писмо ДДС № 20 от 14.12.2004 г., с което министърът на финансите е дал указания относно приложимостта **от бюджетните предприятия на Националните счетоводни стандарти (НСС)**⁴. За периода 2004 – 2024 г. към това указание, основополагащо за отчетността в публичния сектор, са добавени значителен брой допълнителни указания на дирекция „Държавно съкровище“ (ДДС) и дирекция „Финанси на общините“ (ФО) при Министерство на финансите. С тях се регламентират разнообразни въпроси, свързани с отчетността – Единна бюджетна класификация за годината, сметкоплан, указания за месечни, тримесечни и годишни финансови отчети, изисквания за предоставяне на информация и не на последно място промени, свързани със счетоводното отчитане на активи, пасиви, приходи и разходи⁵.

С указание от 2005 г.⁶ министърът на финансите **определя, че разпоредбите на ДДС № 20 от 2004 г. продължават да се прилагат за бюджетните предприятия, независимо от отмяната на Националните счетоводни стандарти**⁷. Отмяната на НСС засяга единствено прекратяване прилагането им от небюджетните предприятия и предвид разпоредбите на § 41, ал. 3 от ЗДБРБ за 2005 г. и чл. 5а, ал. 3 от Закона за счетоводството⁸, не води автоматично до промяна или отмяна на начина на прилагането им като елемент от счетоводната рамка за бюджетните предприятия при липса на изрични указания на министъра на финансите, издадени въз основа на тези законови разпоредби.

В общите разпоредби на действащите за публичния сектор НСС е посочено, че счетоводството се осъществява като се прилага концепцията за поддържане на финансовия капитал. **Това противоречи на широко разпространеното разбиране⁹, че основната цел на повечето бюджетни предприятия е оказването на публични услуги на обществото, а не генерирането на печалба и възвращаемост на собствениците.** Гореспоменатите указания спомагат за адаптиране на счетоводните стандарти за публичния сектор, но базата, върху която това се прави, си остава предназначена за реалния сектор.

Изискването бюджетните предприятия да изготвят и представят годишните си финансови отчети на база на счетоводни стандарти за публичния сектор, разработени в съответствие Международните счетоводни стандарти за публичния сектор (МССПС), е залегнало в Закона за счетоводството¹⁰ от 2001 г. След измененията на ЗСч¹¹ през 2013 г. и 2015 г. същото изискване е

възпроизведено в чл. 164 от Закона за публичните финанси, който е в сила от 01.01.2014 г. Сметната палата отбелязва, че **въпреки изискванията на закона, до настоящия момент счетоводни стандарти за публичния сектор в България не са утвърдени и публикувани, което прави наложително ускоряването на този процес.**

Посочените по-горе фактори създават редица затруднения и предизвикателства пред лицата, съставители на финансови отчети в публичния сектор, и пред одиторите, извършващи финансов одит. **Указанията на министъра на финансите въвеждат изисквания по отношение на отделни текстове и понятия от НСС (отм.), които в следващите редакции на стандартите са отпаднали или са променени.** Пример за такива проблеми е оценката на активите след първоначално им признаване. Съгласно даденото указание от министъра на финансите¹² по отношение на оценките след първоначално признаване на ДМА са приложими разпоредбите на т. 7.1 (препоръчителен подход) и 7.2 (допустим алтернативен подход) от НСС 16 (отм.). Разпоредбата на т. 7.2. от НСС 16 е отменена¹³, но липсва указание от страна на министъра на финансите, като методологичен орган по смисъла на ЗПФ, по отношение на отчетността на бюджетните организации в конкретната ситуация. Подобни примери могат да бъдат посочени и за редица други въпроси, в т.ч.: подход при класифицирането на активите по отделни счетоводни сметки от СБО, отчитането на стопанските операции на касова основа, в т.ч. капиталовите разходи, конкретни дефиниции за прилагане на вече издадени указания (напр. понятия като прилежаща земя/терен; инфраструктурен обект и др.), които не са конкретизирани в издадените до момента указания от страна на министъра на финансите.

Някои указания на министъра на финансите въвеждат изисквания, които невинаги съответстват напълно с дефинираните в Закона за счетоводството принципи¹⁴. Пример за такива указания са изискванията на т. 18.1 от ДДС № 20 от 2004 г. и на т. 21 от ДДС № 10 от 2009 г., в съответствие с които **приходите от данъци, мита и такси с данъчен характер се отчитат на касова основа. Следователно тези приходи и съответните вземания не се признават текущо, а се отчитат когато бъдат получени паричните средства.** Това е в противоречие с принципа за начисляване¹⁵, който изисква ефектите от сделки и други събития да се признават в момента на тяхното възникване, независимо от момента на получаването или плащането на паричните средства или техните еквиваленти, и да се включват във финансовите отчети за периода, за който се отнасят. Отчитането на данъците на начислена основа е предизвикателство, което е идентифицирано на ниво ЕС в редица анализи и са планирани бъдещи действия¹⁶.

Друг пример е изискването на т. 86 от ДДС № 07 от 2017 г. считано от 2018 г. преглед за обезценка да се извършва **най-малко веднъж на три години.** Това на практика означава, че **бюджетните организации не са задължени да правят ежегоден преглед за обезценка, т.е. да оценяват към края на всеки отчетен период¹⁷ дали съществуват индикации, че стойността на даден актив е обезценена и в случай на такива индикации, да изчисляват възстановимата стойност на актива.** Възниква предпоставка за неспазване на принципа за **предпазливост¹⁸,** който изисква оценяване и отчитане на предполагаемите рискове и очакваните евентуални загуби при счетоводното третиране на стопанските операции с цел получаване на действителен финансов резултат.

В същия контекст могат да се разгледат и разпоредбите на ДДС № 10 от 2017 г., съгласно които за част от активите в бюджетните организации е дадена възможност за извършване на

инвентаризация през периоди, по-големи от една година – например дълготрайните материални и нематериални активи **най-малко веднъж на три години**. Този подход на практика води до ограничаване на контрола върху фактическата наличност и състояние на активите, като създава условия за натрупване на несъответствия между счетоводната и фактическата информация от една страна, а от друга – до **несигурност относно стойността на отчетените активи**.

Считано от 01.01.2017 г., нов момент в отчетността на бюджетните организации е начисляването на **амортизации на нефинансови дълготрайни активи**, регламентирано с ДДС № 05 от 2016 г. В процеса на извършване на одитите на годишните финансови отчети за 2017 г. Сметната палата констатира¹⁹, че е налице **различно тълкуване и прилагане на правилата когато в индивидуалния амортизационен план на даден актив е необходима промяна**. Сметната палата е отправила следните предложения и препоръки към Министерството на финансите, които към момента остават неприети:

- да се прецизира дефиницията за „амортизируема стойност“, дадена с т. 9, буква „ж“ от ДДС № 05 от 2016 г., като се добави ново изречение: „При промяна в амортизационния план тази стойност се изчислява като разлика между отчетната стойност на актива, неговата остатъчна стойност и начислената до момента амортизация.“ или „При промяна в амортизационния план тази стойност се изчислява като разлика между балансовата стойност на актива и неговата остатъчна стойност.“. **Действащата в момента дефиниция за „амортизируема стойност“ не е достатъчно ясна, тъй като не отчита натрупаната към момента на промяната на амортизационния план амортизация на актива, а това е предпоставка за грешки**. Според Сметната палата пояснението за „амортизируема стойност“ в Коментарите по методологически въпроси на МФ, публикувани в края на 2019 г., затвърждава действащата дефиниция и няма да допринесе за по-доброто ѝ разбиране.

- да се запише изрично, че при промяна в параметрите на амортизационния план, амортизационната норма следва да бъде преизчислена така, че да отразява полезния срок на актива, т.е. преизчисляването следва да се извърши за остатъчния, а не за полезния срок на актива, тъй като се касае не за първоначално стартиране на начисляване на амортизации, а за продължение на започнал вече амортизационен процес.

- да се конкретизира подходът за промяна в амортизационния план вследствие на преоценки и обезценки, определяне на нов метод на амортизация, нов срок на годност или нова остатъчна стойност, капитализиране на последващи разходи и други събития, включително от кой момент следва да се измени амортизационният план (месеца, следващ месеца на промяна, тримесечие, следващ отчетен период).

Въпросът с принципа за „действащо предприятие“ стана по-актуален след обявяването на извънредно положение през 2020 г. Този принцип е дефиниран в чл. 26, ал. 1, т. 1 от Закона за счетоводството, но съответните текстове от НСС 1 не са приложими за бюджетните предприятия, съгласно т. 7 от ДДС № 20 от 2004 г. В същото време МСВОИ 2570 дефинира отговорности на Сметната палата, независимо дали рамката за финансово отчетяване съдържа конкретни изисквания или е въведен само принципът на действащо предприятие. По тази причина през 2021г. Сметната палата уведоми Министерство на финансите и одитираните организации за тези свои отговорности.

Министерство на финансите е възложител²⁰ по проект, свързан с изграждане на Интегрирана финансово-информационна система за общините (ИФИСО) и единна интегрирана

финансово-информационна система (ИФИС) за останалите бюджетни организации – първостепенни разпоредители с бюджет. Във връзка с чл. 97 от Закона за държавния бюджет на Република България за 2024 г. и Закона за държавния бюджет на Република България за 2025 г., за унифициране на счетоводните процеси във всички бюджетни организации, ръководителите им задължително следва да въведат Интегрирана финансово-информационна система за общините и единна интегрирана финансово-информационна система за останалите бюджетни организации (първостепенни разпоредители с бюджет). Поради липса на официална информация, предоставена от Министерството на финансите за проекта, през 2022 г. Сметната палата изиска от всички бюджетни организации информация за целия проект – за установяване на състоянието, степента на напредък и евентуални затруднения, които те срещат при прилагането на програмния продукт. Получените резултати бяха анализирани, като Сметната палата продължава да осъществява мониторинг на развитието на проекта и ще отчита предизвикателствата, свързани с внедряването, използването и прилагането на ИФИС и ИФИСО.

4. Рамка за финансово отчитане в публичния сектор



Международен стандарт на върховните одитни институции (МСВОИ) 2210 *Договаряне на условията на одитните ангажименти* установява изискванията и предоставя насоки относно **определянето от одитора на приемливостта на приложимата рамка** за финансово отчитане. Сметната палата отчита фактори като естеството на организациите, цел на финансовия отчет, характер на финансовия отчет, законовите разпоредби. Финансовият отчет, изготвян от бюджетните организации в България, е **финансов отчет с общо предназначение и следва да**

удовлетворява общите потребности от информация на широк кръг потребители. Качествените характеристики на информацията във финансовите отчети на бюджетните организации, които са с общо предназначение, е подходящо да бъдат изследвани, отчитайки изискванията на **единствения международно признат набор от счетоводни стандарти**²¹ – **Международните счетоводни стандарти за публичния сектор**²² на Международната федерация на счетоводителите. След 2013 г. са публикувани общо 18 стандарта и понастоящем от МССПС се покриват всички ключови аспекти, които трябва да бъдат отразени във финансовите отчети на организациите от публичния сектор. Характеристиките, които правят информацията полезна за потребителите и спомагат за постигане на целите на финансовото отчитане, са²³:

- **Уместност** – информацията следва да потвърждава или променя минали или настоящи очаквания на потребителите, както и в определена степен да предсказва бъдещите възможности на организация да оказва публични услуги, да постига целите на организацията, да разполага с необходимите ресурси за това.

- **Честно представяне** – постига се, когато описанието на икономическите и други събития е пълно, неутрално и без съществени неточности. Пропускането на информация може да бъде подвеждащо за потребителите. Неутралността е важна, защото липсата на предубеждение при представянето на информацията няма да позволи поднасянето на информация така, че да се представят предопределени резултати.

- **Разбираемост** – информацията следва да се представя по начин, който отговаря на нуждите и отчитайки компетентността на потребителите. Важно е да се отбележи, че се предполага, че потребителите притежават разумно разбиране и знания относно дейностите на бюджетната организация и средата, в която тя функционира, както и че могат да разбират и анализират информацията във финансовите отчети.

- **Навременност** – следва да се отчита дали информацията няма да загуби полезността си преди да бъде на разположение на потребителите.

- **Сравнимост** – позволява да се идентифицират приликите и разликите между дейностите, процесите, представянето на бюджетните организации. МССПС посочва, че сравнимостта не е качество на отделна част от информация, а по-скоро отношението между частите на информацията. Сравнимостта не следва да бъде бъркана с последователността, представляваща прилагането на едни и същи счетоводни принципи във времето или сред бюджетните организации. Сравнимостта не следва да бъде повлиявана от еднаквостта, което да доведе различни аспекти да изглеждат еднакво.

- **Проверимост** – често се асоциира с изискването независими наблюдатели с различни познания да постигнат общо съгласие, че информацията представя дейността и състоянието на организацията без съществени неточности, както и че счетоводните методи при признаването, измерването или представянето са приложени без грешка или отклонение.

Удовлетворяването на високите изисквания от международно признатата рамка за финансово отчитане е поставено под риск в България, обобщавайки представените съображения:

- Разработване на изискванията за финансова отчетност на бюджетните предприятия на основа на счетоводни стандарти предназначени за частния сектор;
- Липсата на консолидирана рамка за финансово отчитане, за сметка на множество общи и индивидуални указания за осъществяване на отчетността.

5. Бъдещо развитие на рамката за финансово отчитане в публичния сектор

България следва да отчита световните и европейските тенденции, свързани с прилагането на Международните счетоводни стандарти за публичния сектор от голям брой държави, както и стремежа за създаване на Европейски счетоводни стандарти за публичния сектор (ЕССПС)²⁴. Тази инициатива на Европейската комисия (силно поощрявана от Евростат), се наблюдава от Европейската сметна палата, която информира членовете на Контактния комитет (структурата за сътрудничество между Европейската сметна палата и върховните одитни институции на ЕС) за развитието на проекта за ЕССПС и дискусиите, свързани с него. Инициативата за въвеждане на ЕССПС цели да се постигнат хармонизирани счетоводни практики в публичния сектор на принципа на текущото начисляване, съобразени с нуждите на ЕС.

Като основни ползи от въвеждането и прилагането на ЕССПС могат да се посочат от една страна осигуряването на по-стабилна основа за разбиране на финансовите позиции и изпълнението на организациите в публичния сектор от всички нива, а от друга страна – повишаване на прозрачността на публичните финанси в страните членки и възможност на съпоставимост на счетоводната информация в тях.

Постигнато е споразумение²⁵, в което е заложено изискването до 31.12.2025 г. и на всеки пет години след това Комисията да докладва за текущото състояние на счетоводното отчитане в публичния сектор²⁶.

През последните пет години Комисията²⁷ е постигнала напредък по развитието на Европейските счетоводни стандарти за публичния сектор с помощта на експертна група по тези стандарти²⁸. Работата по тях включва системна комуникация със заинтересованите страни, изглаждане на техническите аспекти в подготовка за евентуалното бъдещо въвеждане на Европейските стандарти, анализ разходи-ползи и осигуряване на техническа и финансова подкрепа за въвеждането на счетоводния принцип на текущото начисляване в публичния сектор на държавите членки.

През 2024 г. е публикуван актуализиран проект на Концептуална рамка²⁹ за ЕССПС, като е установено, че МССПС са съвместими с проекта за концептуална рамка на ЕССПС³⁰. Разработена е структура за бъдещите ЕССПС, като тя обхваща осем счетоводни области, които могат да се разпределят в 13 бъдещи стандарта.

Европейската комисия е осигурила техническа и финансова подкрепа³¹ на страните членки за въвеждането на счетоводните реформи в публичния сектор, като от Статистическата служба на ЕС са обсъдени със счетоводни експерти в държавния сектор от страните членки ползите и предизвикателствата на реформите за въвеждане на счетоводния принцип за текущо начисляване, както и стимулирането за споделяне на опит между държавите членки на ЕС.

Инициативата за ЕССПС допринася за изпълнението на по-всеобхватната цел на Комисията за заздравяване на капацитета на публичните администрации в ЕС. В комюнике³² за укрепване на европейското административно пространство Комисията апелира за въвеждането на счетоводния принцип на текущо начисляване. Сред набора от общоприложими принципи за осигуряване на качество в публичната администрация се включват и „стабилни и устойчиви публични финанси, обезпечени от интегрирани и всеобхватни счетоводни системи, работещи на принципа на текущото начисляване“.

Предприетите от Комисията мерки за стимулиране на реформите в публичния сектор

са допринесли за съществени постижения в държавите членки, като още през 2019 г. десет страни членки³³ (в т.ч. България) са стартирали въвеждането на счетоводния принцип на текущо начисляване. Част от страните включват своите реформи в националните си планове за възстановяване и устойчивост³⁴, други са се възползвали от предложената им техническа подкрепа³⁵, а при трети отсъства национален ангажимент за подобна реформа, но се въвеждат подобрения в счетоводните системи³⁶. Националните планове принципно могат да включват елементи като въвеждане на национален сметкоплан на базата на МССПС/ЕССПС с отчитане на принципа на текущо начисляване, създаване на държавен счетоводен орган, автоматизиране на счетоводните процеси, политики за осчетоводяване с текущо начисляване, обучение на съответния персонал и разработване и въвеждане на Ресурсно планиране за държавните предприятия (ERP).

Отчитайки развитието на проекта за въвеждане на ЕССПС и неговия потенциален положителен ефект върху финансовото отчитане в публичния сектор, Сметната палата прие³⁷ следната принципна позиция по отношение на ЕССПС, включваща няколко основни пункта:

- Сметната палата подкрепя **пълното прилагане на принципа за текущо начисляване в публичния сектор**, което ще осигури база за коректно измерване и планиране на дейностите в публичния сектор.
- Сметната палата подкрепя **приемането на консолидирана рамка за финансово отчитане в публичния сектор**, която да замени действащата в момента рамка, състояща се от множество общи и индивидуални указания за осъществяване на отчетността.
- Сметната палата **подкрепя инициативата за създаване и приемане на ЕССПС**, с което ще се повиши качеството и прозрачността на финансовото отчитане в публичния сектор и ще се създадат условия за постигане на по-добро финансово управление на обществените ресурси и публичния дълг.
- Сметната палата ще **подкрепя усилията на Министерство на финансите за модернизиране на счетоводството в публичния сектор** и ще продължава да дава обективна оценка на степента на развитие на финансовата отчетност.
- Сметната палата ще **наблюдава развитието на проекта за ЕССПС** и ще отчита предизвикателствата, свързани с промяната в рамката за финансово отчитане в публичния сектор.
- Сметната палата ще **участва активно във форуми и мероприятия**, свързани с финансовото отчитане в публичния сектор.

Препоръчваме да бъде **преосмислена рамката за финансова отчетност в България**, като по-скоро започне **подготовката за приемане на Международните счетоводни стандарти за публичния сектор**, като се вземат предвид изискванията на ЗПФ, или на **Европейски счетоводни стандарти за публичния сектор**.

6. Резултати от финансовите одити на ГФО за 2024 г.

В одитната си дейност Сметната палата интензивно използва електронни технологии за комуникация, включително за получаване на одитни доказателства. Успешно приключиха всички планирани в Програмата за одитната дейност на Сметната палата за 2025 г. финансови одити, като Сметната палата прие общо 337 одитни доклада за извършени финансови одити на ГФО на бюджетните организации за 2024 г., в резултат на което са одитирани всички централни органи, а одитираният бюджет на общините е в размер на 98,74% (15 387 млрд. лв.) от общия им бюджет (15 583 млрд. лв.). Най-голям е броят на немодифицираните мнения, които представляват 82 % от общия брой изразени мнения³⁸ върху финансови отчети (Фигура 1). Причината за това е възможността **установените от одиторите неправилни отчитания да се коригират** по време на финансовия одит. Целта на корекциите е **ГФО да дава вярна и честна представа за финансовото състояние, финансовите резултати от дейността и паричните потоци** на бюджетната организация, а оттам да бъде и **надеждна база за вземане на управленски решения на институционално, регионално и национално ниво**. Броят немодифицирани мнения е индикатор за **степената на спазване на изискванията** на приложимата рамка за финансовото отчитане, но **не и за качеството на отчетността в публичния сектор, което е функция от естеството на рамката за финансово отчитане**.

Наблюдава се намаляване на модифицираните мнения при общините, като през последните три години броят им остава относително постоянен (от 30 % на ГФО за 2021 г.³⁹ до 21 % на ГФО за 2022 г., 2023 г. и 2024 г.), като основна причина за намалението отново може да се посочи възможността за корекция от бюджетните организации на установените от одиторите неправилни отчитания.

Фигура 1



През 2025 г. Сметна палата е извършила финансов одит на всички общини с население над 10 000 жители, като се запазва тенденцията за общините с население над 100 000 жители да се изразява немодифицирано мнение и корелацията между увеличението на изразените модифицирани (квалифицирани и отрицателни) мнения с намалението на броя жители.

На *Фигура 2* е представена динамиката на изразените одитни мнения в зависимост от големината на общините. Наблюдава се положителна насока за увеличаване на броя на немодифицираните мнения за сметка на квалифицираните в общините до 100 000 жители, като увеличението е най-голямо в общините с население между 50 000 и 100 000 жители, докато при общините с население под 10 000 жители се наблюдава лек спад на немодифицираните мнения за сметка на квалифицираните.

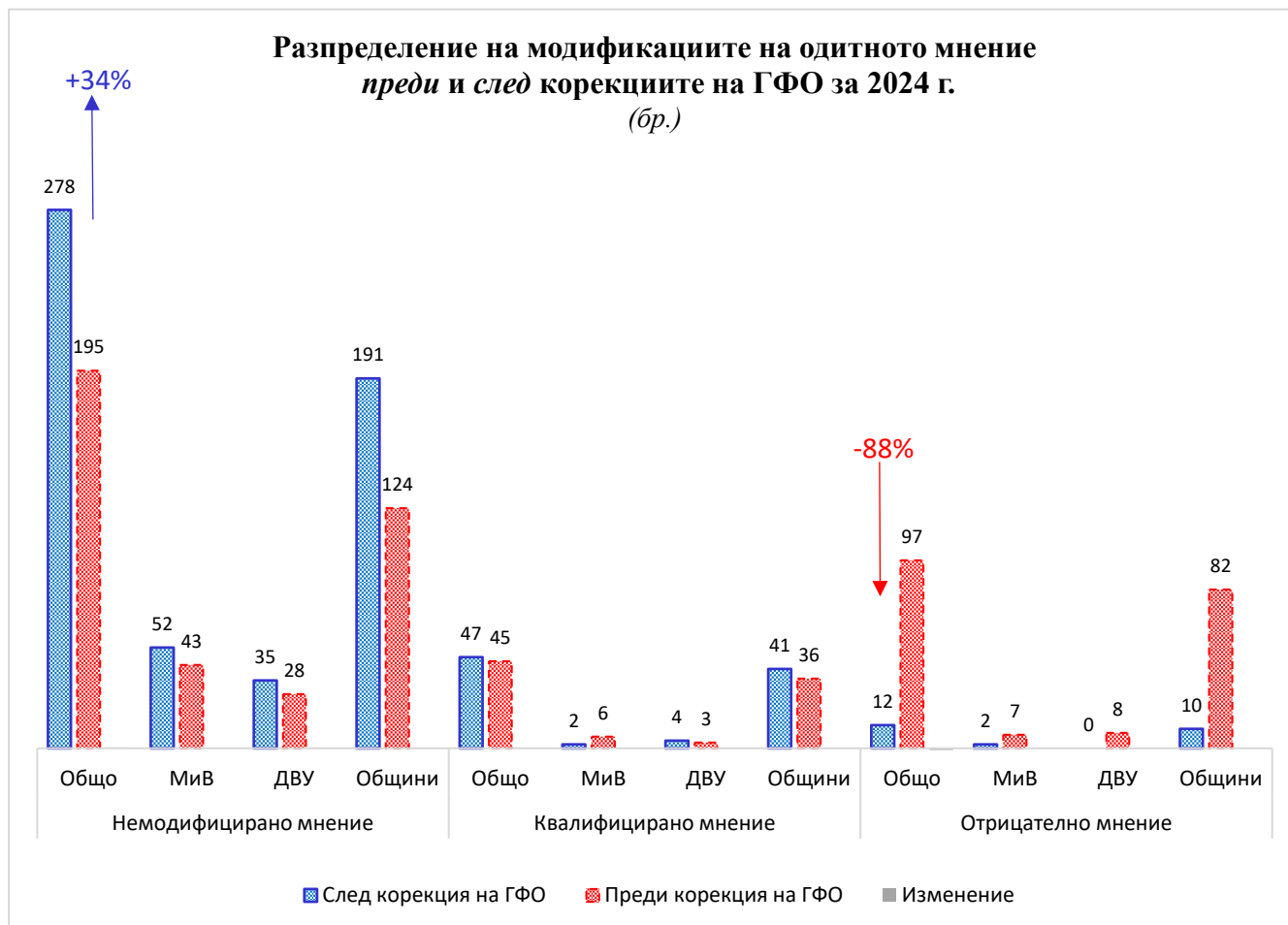
Фигура 2

Резултатите от финансовите одити общини

	Немодифицирано мнение	Разлика от предишната година	Квалифицирано мнение	Разлика от предишната година	Отрицателно мнение	Разлика от предишната година	Отказ от изразяване на мнение	Разлика от предишната година	
Над 200 000 жители	3		0		0		0		3
	100%		0%		0%		0%		
100 001 – 200 000 жители	5		0		0		0		5
	100%		0%		0%		0%		
50 001 – 100 000 жители	11	↑ 17%	1	↓ 17%	0		0		12
	92%		8%		0%		0%		
10 001 – 50 000 жители	85	↑ 1%	14	↓ 2%	1	↑ 1%	0		100
	85%		14%		1%		0%		
0 – 10 000 жители	87	↓ 2%	26	↑ 2%	9		0		122
	72%		21%		7%		0%		



Фигура 3



На *Фигура 3* е представен **положителният ефект на корекциите**⁴⁰ на неправилни отчитания по време на одита върху надеждността на информацията в ГФО, изразена чрез броя на модификациите на одитните мнения за 2024 г. Ако не бяха извършени корекции, Сметната палата би изразила **отрицателно мнение** по финансовите отчети на 97 бюджетни организации и **квалифицирано мнение** по финансовите отчети на 45 бюджетни организации. **В резултат на корекциите броят на отрицателните мнения е намалял с 88%, докато броят на немодифицираните мнения е нараснал с 34%.** Това показва, че **в резултат на корекциите на установените от Сметната палата неправилни отчитания значително се е увеличил броят на финансовите отчети, които дават вярна и честна представа за финансовото състояние, финансовите резултати от дейността и паричните потоци на отделните бюджетни организации.** Най-съществено подобрене се наблюдава при общините, като при тях броят на немодифицираните мнения е нараснал с 67, или с 54%.

При формиране на одитно мнение Сметната палата определя ефекта на всяка счетоводна грешка според проявлението ѝ върху одитирания годишен финансов отчет. Проявлението на грешките от своя страна зависи от правилата за счетоводно отчитане. Размерът на грешката сам по себе си не е определящ. Някои грешки не се отразяват върху сумите във финансовия отчет. Техният ефект е нулев и не се взимат предвид при формиране

на одитното мнение. Други грешки влияят на сумите във финансовия отчет и водят до неправилни отчитания. Възможно е една грешка да засегне едновременно няколко позиции от годишния финансов отчет, т.е. една грешка да доведе до няколко неправилни отчитания. За определяне на ефекта от грешките във финансовия отчет се прилага набор от правила, сред които:

- Сума по дадена позиция, грешно отчетена в една отчетна група вместо друга – едно неправилно отчитане в едната от двете отчетни групи;
- Установено неправилно отчитане едновременно на касова и начислена основа – толкова неправилни отчитания, колкото са засегнатите позиции на ГФО;
- Установено неправилно отчитане, което оказва влияние върху ОПР и Баланс – посочват се неправилни отчитания както за ОПР, така и за Баланса.

6.1. Системни слабости, констатирани при финансови одити на министерства, ведомства и държавни висши училища

Системни слабости и финансови нарушения – министерства, ведомства и ДВУ

Хронични системни грешки в счетоводното отчитане от 2016 г. Въпреки корекциите, значителни суми остават неправилно отчетени и в някои случаи налагат намесата на АДФИ и прокуратурата



Установяват се следните групи грешки и нередности, които остават **некоригирани** във финансовите отчети:

- **Неправилно определяне на разходите за амортизация** след настъпване на събития, водещи до промяна в амортизационния план (основен ремонт, обезценка и др.), неправилно определяне на остатъчна стойност и остатъчен срок на годност на активите. Установени са случаи на неравнение в размера на начислените в счетоводната система/оборотна ведомост разходи за амортизация с определената амортизация в амортизационните планове. Всичко това влияе както на размера на разходите за амортизация, така и на балансовата стойност на нефинансовите дълготрайни активи (идентифицирано и при одитите на ГФО за 2023 г., 2022 г., 2021 г., 2020 г., 2019 г., 2018 г. и 2017 г.).

- **Неправилно класифициране на активи, пасиви, приходи, разходи и трансфери** по счетоводните сметки от СБО и параграфите от ЕБК (идентифицирано и при одитите на ГФО за 2023 г., 2022 г., 2021 г., 2020 г., 2019 г., 2018 г., 2017 г. и 2016 г.), вследствие на което позициите в баланса, ОПР и ОКИ са представени с некоректни суми.
- **Неизвършване на инвентаризация и анализ на активи и пасиви, включително задбалансови, както и на вземания** по авансови плащания по договори към доставчици на стоки и услуги. В резултат на това авансови плащания към доставчици неправилно са изписани като текущ разход или са капитализирани по съответните сметки за активи, без да са налице извършени и приети доставки на стоки, услуги или строително-монтажни работи. Не са инициирани от ръководството и отговорните длъжностни лица проверки за установяване на действително извършени строително-монтажни работи и/или други услуги срещу предоставените аванси, както и не са предприети действия за търсене по съдебен ред на вземания от контрагентите при наличие на неизпълнение. Не е извършвана и приблизителна счетоводна оценка на незавършеното строителство, което обикновено води до подценяване на активите и надценяване на вземания.
- **Неправилно осчетоводени гаранции, обезпечения и ангажименти** (идентифицирано и при одитите на ГФО за 2023 г., 2022 г., 2021 г., 2020 г., 2019 г., 2018 г., 2017 г. и 2016 г.), което обикновено води до подценяване или надценяване на задбалансови активи и пасиви.
- **Не се отразяват промените в дяловото участие** на бюджетните организации в капитала на търговски дружества (идентифицирано и при одитите на ГФО за 2022 г., 2021 г., 2020 г., 2019 г., 2018 г., 2017 г. и 2016 г.). В резултат на това в ГФО некоректно се представят дяловете и акциите и приходите, свързани с тях.
- **Не се начисляват корективи за неуسوени помощи и дарения**, вследствие на което некоректно се представят сумите в баланса и ОПР.
- **Не се извършва преглед за оценка след първоначално признаване на нефинансовите дълготрайни активи**, което не позволява да се потвърдят съществени позиции, включени във финансовия отчет.
- **Неправилно осчетоводяване на получени и разходвани средства по програми, финансирани със средства от ЕС** – авансово получени суми, задбалансова статистическа отчетност на средствата за сметка на бенефициентите, ЕС и други донори. В резултат на това в ГФО позициите в баланса ОПР и ОКИ са представени с некоректни суми.
- **Нарушава се указание на Министерство на финансите** относно въздържането на ведомствата от сключване на договори, предвиждащи авансово плащане⁴¹ (включително и с цялата стойност на договора), което не е в съответствие с добрата търговска практика и чието изпълнение няма да приключи в рамките на настоящата бюджетна година.
- **Превизават се задълженията към доставчици** над допустимо определения максимален размер (идентифицирано и при одитите на ГФО за 2023 г.).
- **Неправилно се коригират грешки** от предходни отчетни периоди (идентифицирано и при одитите на ГФО за 2023 г. и 2022 г.), в резултат на което некоректно се представят сумите в ОПР.

В процеса на одита на финансовите отчети някои грешки и нередности в министерства, ведомства и държавни висши училища са **коригирани**:

- ✓ Коригиране на разходите за амортизации, с което се постига и вярно представяне на балансовата стойност на амортизируемите активи (коригирано и при одитите на ГФО за 2023 г., 2022 г., 2021 г., 2020 г., 2019 г. и 2018 г.).
- ✓ Отстранени са грешки, предимно технически, при попълването на финансовите отчети в макетите на Министерство на финансите, за да се постигне вярно представяне на информацията (коригирано и при одитите на ГФО за 2023 г., 2022 г., 2021 г., 2020 г., 2019 г., 2018 г. и 2017 г.).
- ✓ Правилно класифициране на активи, пасиви, приходи, разходи и трансфери по счетоводните сметки от СБО и параграфите от ЕБК (коригирано и при одитите на ГФО за 2023 г., 2022 г., 2021 г., 2020 г., 2019 г., 2018 г., 2017 г. и 2016 г.), вследствие на което позициите в баланса, ОПР и ОКИ са представени с коректни суми.

През 2024 г. се наблюдава увеличение на установените неправилни отчитания при активи, пасиви и преоценки в сравнение с 2023 г. Около 79% (372 916 хил. лв.) от неправилно отчетените активи в счетоводните баланси са установени в четири министерства⁴² (Фигура 4).

Неправилно отчетените разходи в ОПР са намалели, а преоценките са се увеличили повече от два пъти. В отчета за приходи и разходи около 82% (393 881 хил. лв.) от неправилно отчетените преоценки и други събития, 81% (117 749 хил. лв.) от неправилно отчетените разходи и 49% (15 722 хил. лв.) от неправилно отчетените приходи са установени в три министерства⁴³ (Фигура 5).



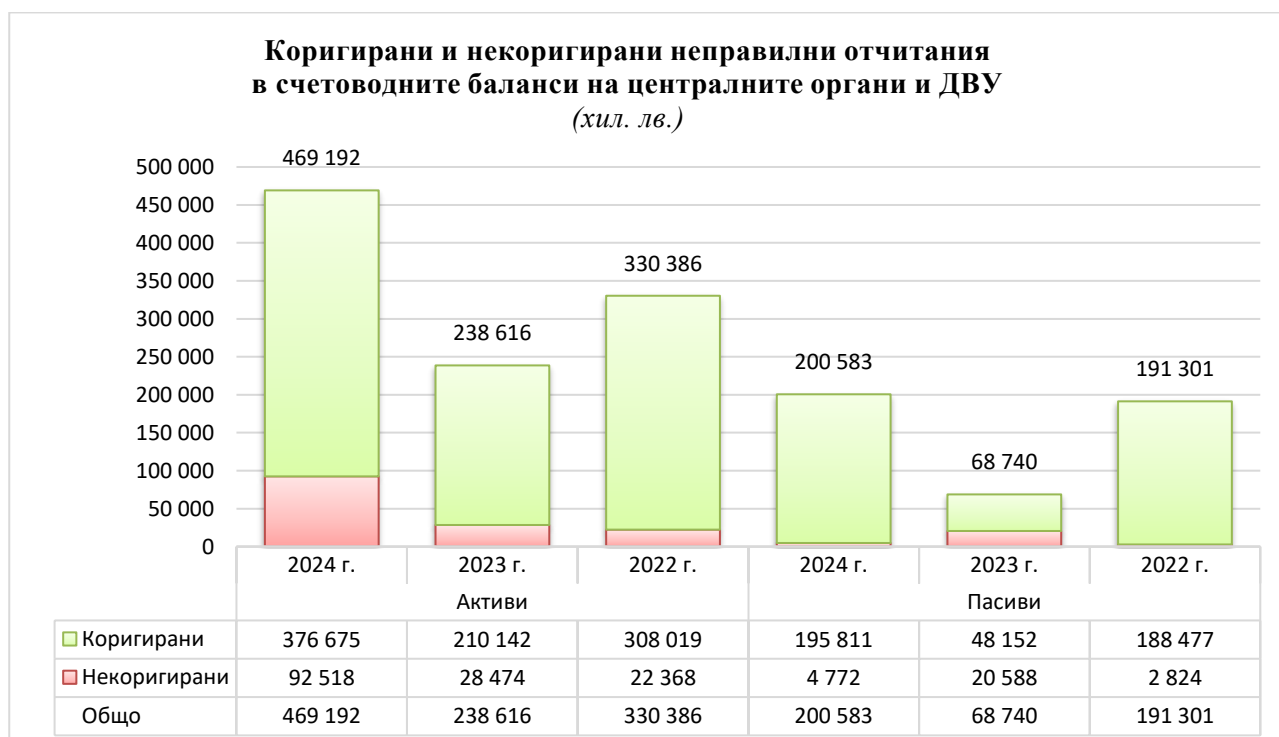
През 2024 г. около 70% (14 606 хил. лв.) от неправилно отчетените операции с финансови активи и пасиви са установени в един централен орган⁴⁴ (Фигура 6).

Констатирани са случаи на несъобразяване със законите и другите нормативни разпоредби и е приложена разпоредбата на чл. 57, ал. 1 и чл. 58, ал. 1 от ЗСП, като са уведомени съответните компетентни органи – АДФИ (за три министерства⁴⁵ и три ДВУ⁴⁶) и Прокуратурата на РБ (за едно министерство⁴⁷) за предприемане на мерки.

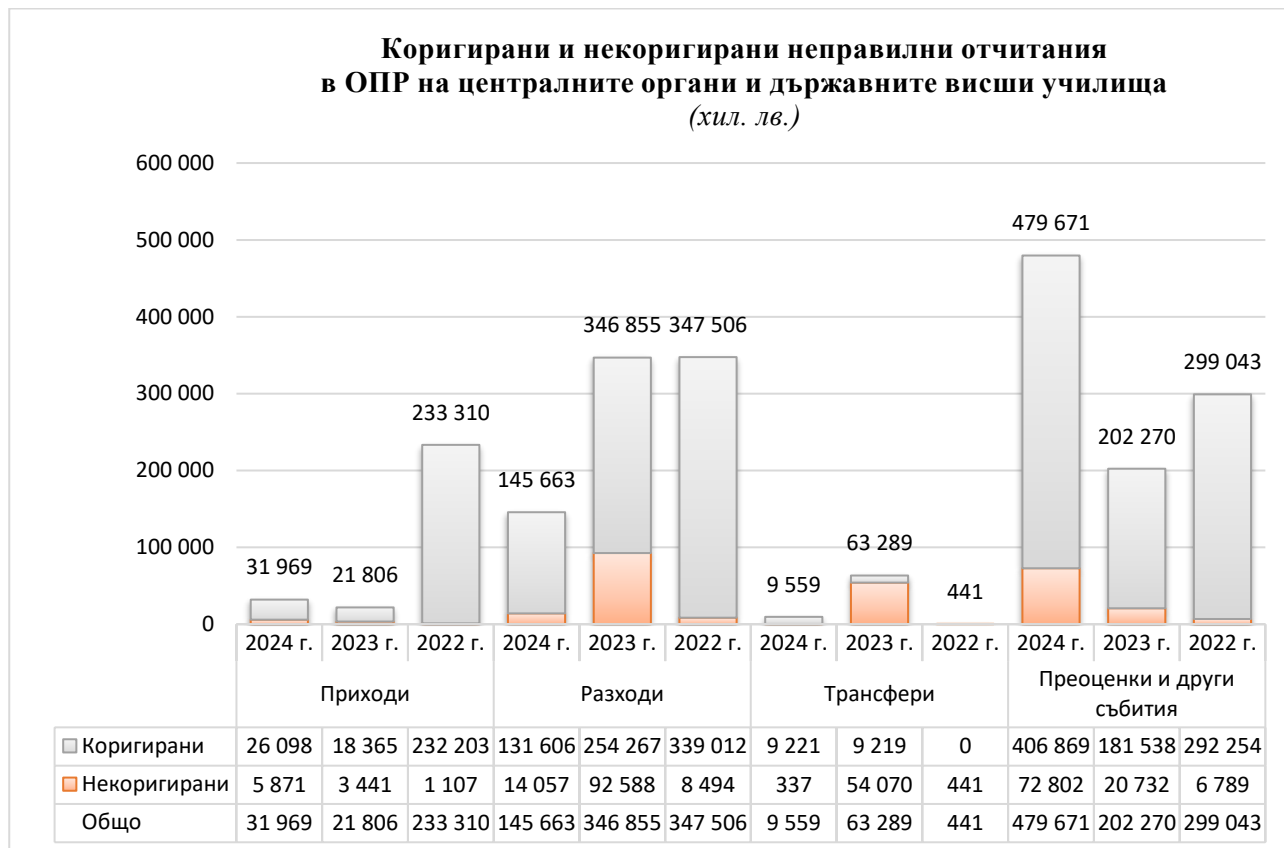
Приложени са разпоредбите на чл. 49, ал. 3 и чл. 54, ал. 16 от ЗСП, като през 2025 г. одитни доклади са изпратени по компетентност и на други органи за сведение или за предприемане на съответни действия (Министерство на финансите – за три централни органа⁴⁸, едно министерство⁴⁹ и едно ДВУ⁵⁰).



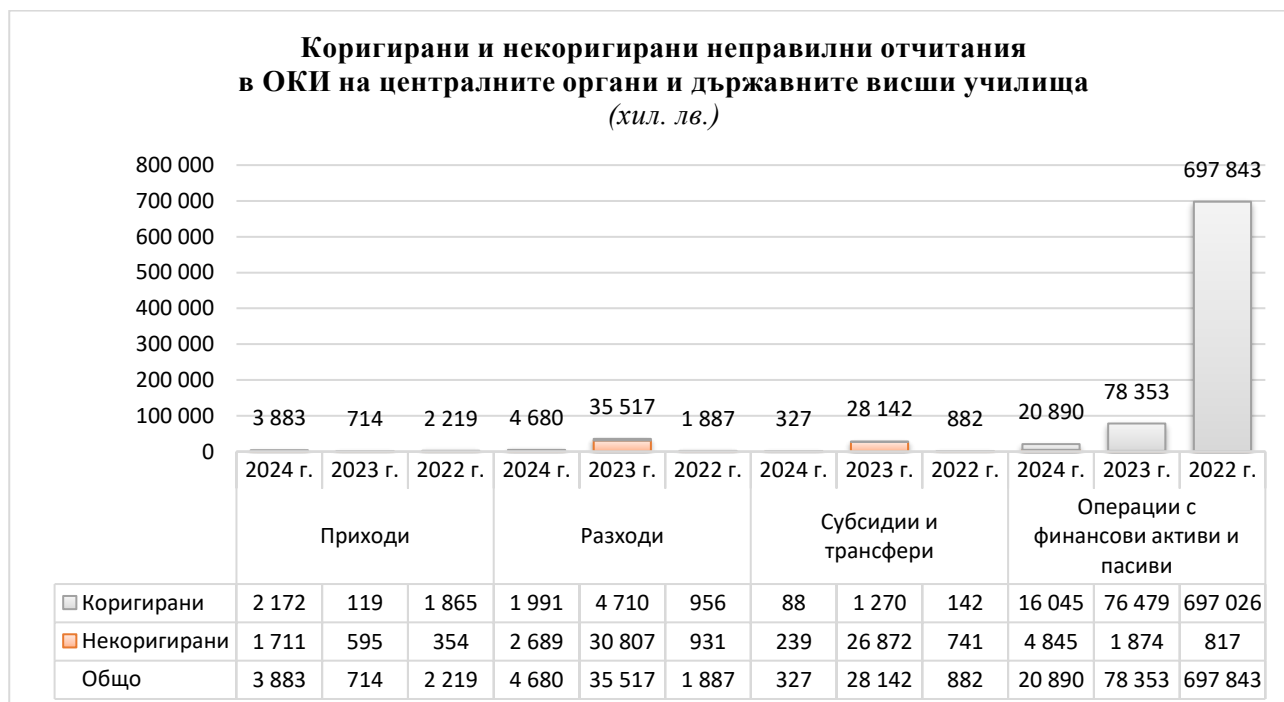
Фигура 4



Фигура 5



Фигура 6



6.2. Системни слабости, констатирани при финансови одити на общини

Установяват се следните групи грешки и нередности, които остават **некоригирани** във финансовите отчети:

- Неправилно определяне на разходите за амортизация след настъпване на събития, водещи до промяна в амортизационния план (основен ремонт, обезценка и др.). Неначислена амортизация на амортизируеми нефинансови дълготрайни активи и неотписана акумулирана амортизация на продадени и бракувани активи. Неправилно начисляване на амортизации на нефинансови дълготрайни активи в резултат на неправилно определен срок на годност (несъобразен с годината на придобиване, физическото и морално състояние на активите) и неопределяне на остатъчна стойност на активите. Неправилно определяне на параметри на амортизационния план и/или неутвърдени подходи за избор на стойности за определените параметри в утвърдената амортизационна политика. Това влияе както на размера на разходите за амортизация, така и на балансовата стойност на нефинансовите дълготрайни активи. (идентифицирано и при одитите на ГФО за 2023 г., 2022 г., 2021 г., 2020 г., 2019 г., 2018г. и 2017 г.).



- Неправилно счетоводно отразяване на дяловото участие на общините в търговски дружества, както и при отразяване на промените в дела на тези инвестиции (идентифицирано и при одитите на ГФО за 2023 г., 2022 г., 2021 г., 2020 г., 2019 г., 2018 г., 2017 г. и 2016 г.). В резултат на това в ГФО на общините некоректно се представят дяловете и акциите и приходите, свързани с тях.

- Неизвършена и/или частично извършена инвентаризация на активи и пасиви, включително задбалансови, в т.ч. на разходи за активи с незавършен процес на придобиване в предходни отчетни периоди (идентифицирано и при одитите на ГФО за 2023 г., 2022 г.,

2021 г., 2020 г. и 2019 г.), което е съществен недостатък на вътрешния контрол върху верността на финансовите отчети.

- Неосчетоводени или неправилно осчетоводени поети и реализирани ангажименти и нови задължения за разходи, което обикновено води до подценяване на разходи и балансови и задбалансови пасиви (идентифицирано и при одитите на ГФО за 2023 г., 2022 г., 2021 г., 2020 г. и 2019 г.).

- Непълни оповестявания⁵¹ относно състоянието и изменението на активите, пасивите, приходите и разходите и прилаганата счетоводна и амортизационна политики, което ограничава възможността на потребителите на финансовия отчет да вземат информирани решения (идентифицирано и при одитите на ГФО за 2023 г., 2022 г., 2021 г., 2020 г. и 2019 г.).

- Неправилно счетоводно отразяване при преактуване на имоти – общинска собственост, признати в отчетността в предходни отчетни периоди. Неотразяване в счетоводните регистри и баланса на всички имоти и активи. Признаване на имоти – общинска собственост, неправилно по данъчна оценка, вместо с тяхната справедлива стойност, като често се допуска да бъдат признати със значително занижени стойности, което води до подценяване на активите (идентифицирано и при одитите на ГФО за 2023 г., 2022 г., 2021 г. и 2020 г.).

- Капиталови разходи за строителство и основен ремонт на дълготрайни материални активи не се класифицират в зависимост от степента им на завършеност по съответните сметки за активи и/или като незавършено строителство, производство и основен ремонт. Допускано е без основание и без документална обосновааност същите да се отписват (без извършен анализ и без управленско решение). Допускано е да са налични позиции за дълготрайни активи в процес на придобиване, за които няма надеждни данни да бъдат включени в баланса. Неправилно отчетени на начислена и касова основа разходи за текущ и основен ремонт на дълготрайни активи. Не се капитализират в отчетна група „Други сметки и дейности“ или се капитализират в отчетна група „Бюджет“ разходи за придобиване и основен ремонт на инфраструктурни обекти. Вследствие на посочените неправилни отчитания са подценени или надценени активите в баланса, разходите за амортизация (идентифицирано и при одитите на ГФО за 2023 г., 2022 г., 2021 г., 2020 г. и 2019 г.).

- Прилаганите счетоводни политики не съдържат избран подход за оценка след първоначално признаване на дълготрайните активи. Неизвършен преглед за обезценка и/или преоценка на дълготрайни активи или същият е извършен формално⁵². Неправилно приложен подход при извършения преглед за обезценка, като е използвана за съпоставка отчетната вместо балансовата стойност на дълготрайните активи.

- Неприлагане на линейния метод при признаване на приходи от право на ползване⁵³ на предоставените активи по договорите с ВиК операторите по чл. 198п, ал. 1 от Закона за водите, вследствие на което неправилно се отразяват финансовите ефекти в отчетността на общините. Неправилно счетоводно отразяване на разликата между стойността на насрещните престации, предоставени от ВиК оператора и размера на начислените приходи по линейния метод от началото на договора. В общините се формира значителен нето-пасив (задължение) в резултат на неизвършена актуализация на стойността на дейностите, включени в задължителното ниво на инвестициите (съгласно договора) и неизвършен преглед на оценката на очаквания общ размер на приходите за целия срок на договора (с цел ревизиране). В резултат на това позициите в баланса и ОПР са представени с некоректни суми (идентифицирано и при одитите на ГФО за 2023 г., 2022 г. и 2021 г.).

- **Неизвършване на анализ на предоставените авансови плащания към контрагенти с цел определяне на приблизителна оценка на разходите за придобиване на обекти, както и за инициране от ръководството и от отговорните длъжностни лица на проверки относно действително извършени строително-монтажни работи и/или други услуги за сметка на предоставените аванси и при наличие на основание – предприемане на действия за търсене по съдебен ред на сумите за неизпълнените доставки или услуги. В резултат на това авансови плащания към доставчици неправилно са изписани като текущ разход или са капитализирани по съответните сметки за активи, без да са налице извършени и приети доставки на стоки, услуги или строително-монтажни работи. Не е извършвана и приблизителна счетоводна оценка на незавършеното строителство, което създава предпоставки за подценяване на активите и надценяване на вземанията. Посоченото е идентифицирано и при одитите на ГФО за 2023 г., 2022 г. и 2021 г.**
 - **Неосчетоводени гаранции и обезпечения и неотписани такива с изтекъл срок на валидност (идентифицирано и при одитите на ГФО за 2023 г., 2022 г. и 2021 г.).**
 - **Неправилно осчетоводени предоставени субсидии на организации с нестопанска цел (фондации и сдружения) за извършване на социални услуги, които се финансират като делегирани от държавата дейности.**
 - **Липса на документална обосновааност на стопанските операции, в резултат на което в ГФО се включват суми, които не могат да бъдат надеждно потвърдени (идентифицирано и при одитите на ГФО за 2023 г., 2022 г., 2021 г., 2020 г., 2019 г. и 2018 г.).**
 - **Предоставени средства за авансово финансиране на плащания по проекти от ЕС се отчитат неправилно като временни безлихвени заеми само с принципно общо съгласие от общинския съвет, без за конкретния случай да е прието дали, кога и в какъв размер да бъде отпуснат безлихвен заем. Вследствие на това в ГФО неправилно се представят трансферите и временните безлихвени заеми.**
 - **Не се прилагат указанията⁵⁴ на министъра на финансите, съгласно които процедурата на „червено сторно“ следва да се прилага само текущо през годината, в случаите на математически и технически грешки при счетоводно отразяване на стопанските операции – т.е. за случаи, при които по дебита или по кредита на счетоводни сметки са начислени погрешно суми, по-големи от действително подлежащите на признаване.**
 - **Грешки при консолидирането на годишните финансови отчети в системата на първостепенните разпоредители с бюджет и при пренасяне на данните от счетоводната база в макетите на Министерството на финансите (идентифицирано и при одитите на ГФО за 2023г., 2022 г. и 2021 г.).**
 - **Невъведени или въведени, но неприлагани контролни дейности, относно: осигуряване на вярно представяне на стойността на активите в баланса във връзка с начисляването на разходи за амортизации; гарантиране достоверността и коректността на отчетените данни на включените в структурата на общината второстепенни разпоредители с бюджет; проверка за наличие на идентичност на информацията от счетоводната система, представена за консолидиране от общината, съответно представена на Министерство на финансите и Сметната палата; съответствие между клаузите на сключени договори и изпълнението им, включително обезпечаване с гаранции на предоставените авансови плащания по договори.**

Без да оказва влияние на одитното мнение при одитите на ГФО, на част от общините е обърнато внимание за ползван временен безлихвен заем от сметката за чужди средства. Ползването на заема е в несъответствие с приложимата правна рамка⁵⁵.

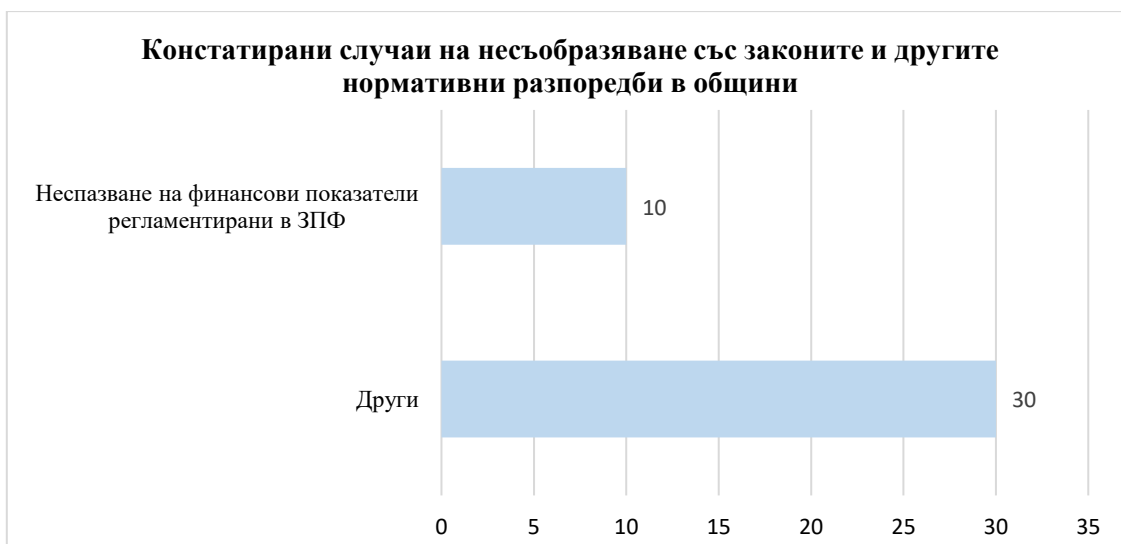
Констатирани са случаи на несъобразяване със законите и другите нормативни разпоредби и е приложена разпоредбата на чл. 57, ал. 1 от ЗСП (*Фигура 7*), като са уведомени съответните компетентни органи (АДФИ – за 38 общини⁵⁶, НАП – за 6 общини⁵⁷ и Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда“ – за две общини⁵⁸) за предприемане на мерки (идентифицирано и при одитите на ГФО за 2023 г., 2022 г., 2021 г., 2020 г. и 2019 г.). Като такива случаи могат да се посочат:

- Неспазване на финансови показатели, регламентирани в ЗПФ – за разходи, поети ангажименти за разходи и просрочени задължения по ЗПФ, което, съгласно разпоредбата на § 2 от ДР на ЗПФ, се счита за нарушение на бюджетната дисциплина (идентифицирано и при одитите на ГФО за 2023 г.).

- Общини, в които не е изградено звено за вътрешен одит при наличие на основание за това, тъй като попадат в обхвата на чл. 12, ал. 2, т. 3 от Закона за вътрешен одит в публичния сектор или общини с изградено звено за вътрешен одит, но без необходимата численост⁵⁹.

- Общини, в които не е създаден одитен комитет при наличие на основание за това, тъй като попадат в обхвата на чл. 18, ал. 1 от Закона за вътрешен одит в публичния сектор, като не са спазени изискванията за задължително създаване на одитен комитет в общините, в които има изградено звено за вътрешен одит, регламентирани в чл. 18, ал. 1 от Закона за вътрешен одит в публичния сектор, във връзка с чл. 21 от ЗПФ.

Фигура 7



В изпълнение на чл. 57, ал. 1 от ЗСП, АДФИ регулярно уведомява Сметната палата за възлаганите финансови инспекции, както и информация за резултатите от изпълнените проверки.

На основание на разпоредбата на чл. 49, ал. 3 и чл. 54, ал. 16 от ЗСП през 2025 г. одитни доклади са изпратени по компетентност и на други органи (*Фигура 8*) за сведение или за предприемане на съответни действия (Министерство на финансите – за 125 общини⁶⁰, Националното сдружение на общините в Република България – за 51 общини⁶¹ и Комисията за противодействие на корупцията – за една община⁶²). В изпълнение на изискването на чл. 49, ал. 3 от ЗСП всички приети одитни доклади за изпратени на съответните общински съвети.

При установени в процеса на одита действия, които създават възможност за незаконосъобразно събиране или разходване на бюджетни или други публични средства, както и при констатирани данни за престъпление са приложени разпоредбите на чл. 58, ал. 1 от ЗСП като е уведомена Прокуратурата на РБ (за една община⁶³).

Фигура 8



В процеса на финансовия одит на годишните финансови отчети, някои грешки и нередности в общини са **коригирани**:

✓ Коригирани разходи за амортизация, с което се постига и вярно представяне на балансовата стойност на амортизируемите активи (коригирано и при одитите на ГФО за 2023 г., 2022 г., 2021 г., 2020 г., 2019 г. и 2018 г.).

✓ Отчитане на промените в дяловото участие на общините в търговски дружества (коригирано и при одитите на ГФО за 2023 г., 2022 г., 2021 г., 2020 г., 2019 г., 2018 г., 2017 г. и 2016 г.) с цел коректно да се представят инвестициите в дялове и акции и приходите, произтичащи от тях.

✓ Отчетени поети и реализирани ангажименти по договори, банкови гаранции (коригирано и при одитите на ГФО за 2023 г., 2022 г., 2021 г., 2020 г., 2019 г., 2018 г., 2017 г. и 2016 г.). С тази корекция се постига честно представяне, като се осигурява пълнота на информацията за задбалансовите активи и пасиви във финансовия отчет.

✓ Признати неотчетени активи и пасиви (коригирано и при одитите на ГФО за 2023 г., 2022 г., 2021 г., 2020 г., 2019 г., 2018 г., 2017 г. и 2016 г.). С тази корекция се постига честно представяне, като се осигурява пълнота на информацията във финансовия отчет. През 2024 г. 55% (555 056 хил. лв.) от неправилно признатите активи в балансите (Фигура 9) се дължи на неправилно отчетени активи в седем общини⁶⁴.

✓ Неправилно отчетени приходи и разходи (коригирано и при одитите на ГФО за 2023 г., 2022 г., 2021 г., 2020 г., 2019 г., 2018 г., 2017 г. и 2016 г.). Чрез коригирането им се постига вярно представяне и пълнота на информацията във финансовия отчет. През 2024 г. около 42% (141 370 хил. лв.) от неправилно отчетените през 2024 г. разходи в ОПР (*Фигура 10*) се дължи на неправилно отчетени разходи в осем общини⁶⁵.

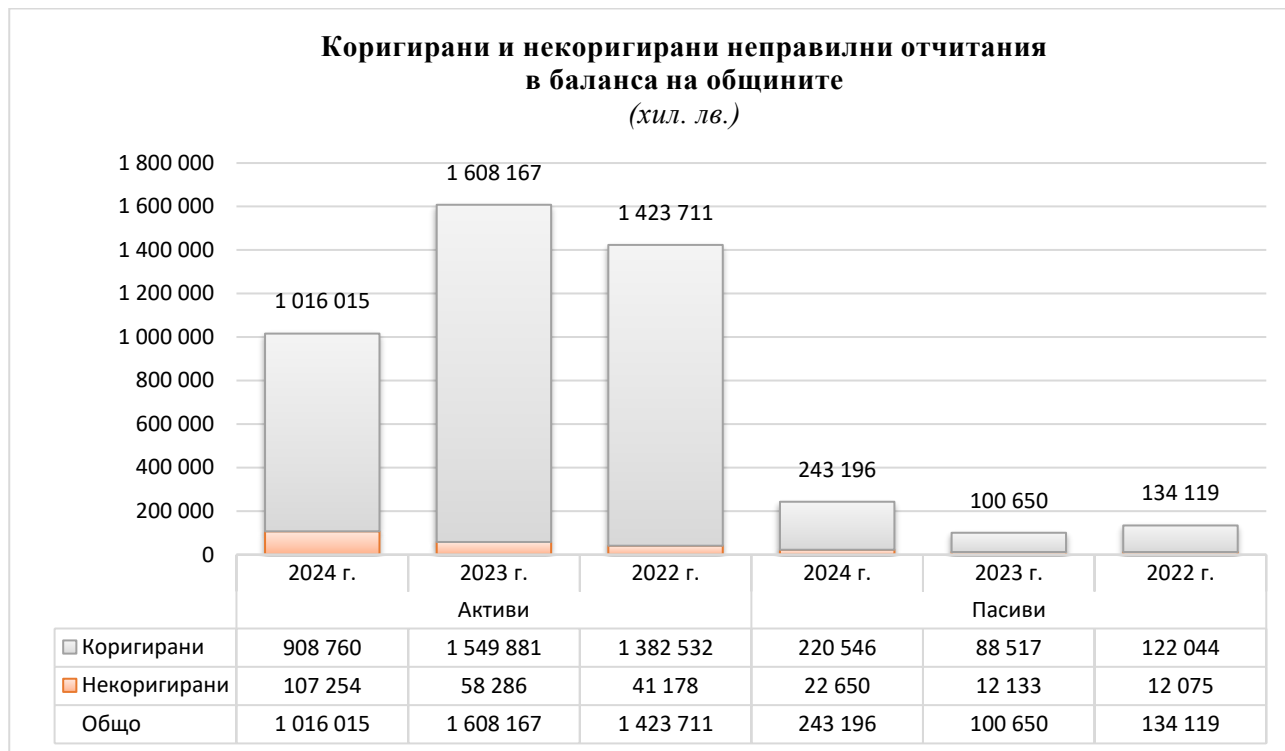
✓ Отстранени са грешки, предимно технически при консолидирането на финансовите отчети в системата на първостепенните разпоредители, за да се постигне вярно представяне (коригирано и при одитите на ГФО за 2023 г., 2022 г., 2021 г., 2020 г., 2019 г. и 2018 г.). През 2024 г. около 33% (6 257 хил. лв.) от неправилните отчитания при разходите (*Фигура 11*) в ОКИ са установени в четири общини⁶⁶.

✓ Правилно класифициране на активи, пасиви, приходи, разходи и трансфери по счетоводните сметки от СБО и параграфите от ЕБК (коригирано и при одитите на ГФО за 2023 г., 2022 г., 2021 г., 2020 г., 2019 г., 2018 г., 2017 г. и 2016 г.), вследствие на което позициите в баланса, ОПР и ОКИ са представени с коректни суми. През 2024 г. 56% (387 851 хил. лв.) от неправилните отчитания на преоценки и други събития в ОПР (*Фигура 10*) се дължат на неправилни отчитания в шест общини⁶⁷.



За периода 2022 г. – 2024 г. се наблюдава низходящ тренд на установените неправилни отчитания при преоценки и други събития, като структурно относителният дял на некоригираните неправилни отчитания се е увеличил спрямо коригираните – от 4% през 2023г. до 16% през 2024 г. (*Фигура 10*).

Фигура 9

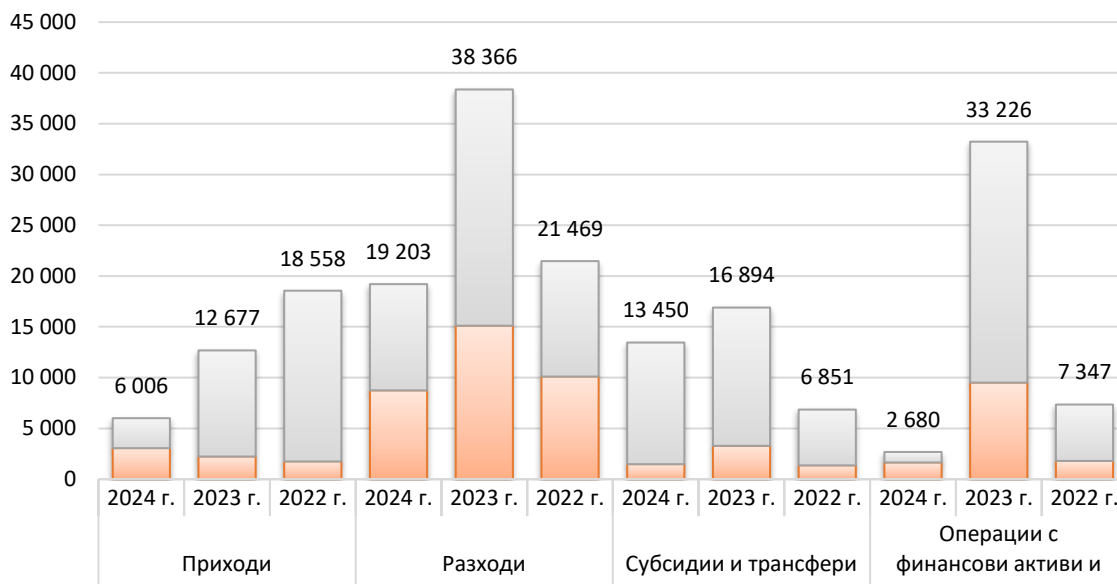


Фигура 10



Фигура 11

Коригирани и некоригирани неправилни отчитания в ОКИ на общините (хил. лв.)



	2024 г.	2023 г.	2022 г.	2024 г.	2023 г.	2022 г.	2024 г.	2023 г.	2022 г.	2024 г.	2023 г.	2022 г.
Коригирани	2 950	10 445	16 806	10 458	23 251	11 365	11 970	13 608	5 489	1 033	23 714	5 549
Некоригирани	3 056	2 231	1 752	8 746	15 116	10 103	1 480	3 286	1 361	1 647	9 513	1 798
Общо	6 006	12 677	18 558	19 203	38 366	21 469	13 450	16 894	6 851	2 680	33 226	7 347

Тренд 2022-2024 : Опасният парадокс



Въпреки общия низходящ тренд на неправилните отчитания, структурният проблем се задълбочава: делът на грешките при преценките, които остават некоригирани във финалните отчети, нараства 4 пъти за една година.

7. Изводи от одитите на ГФО за 2024 г.

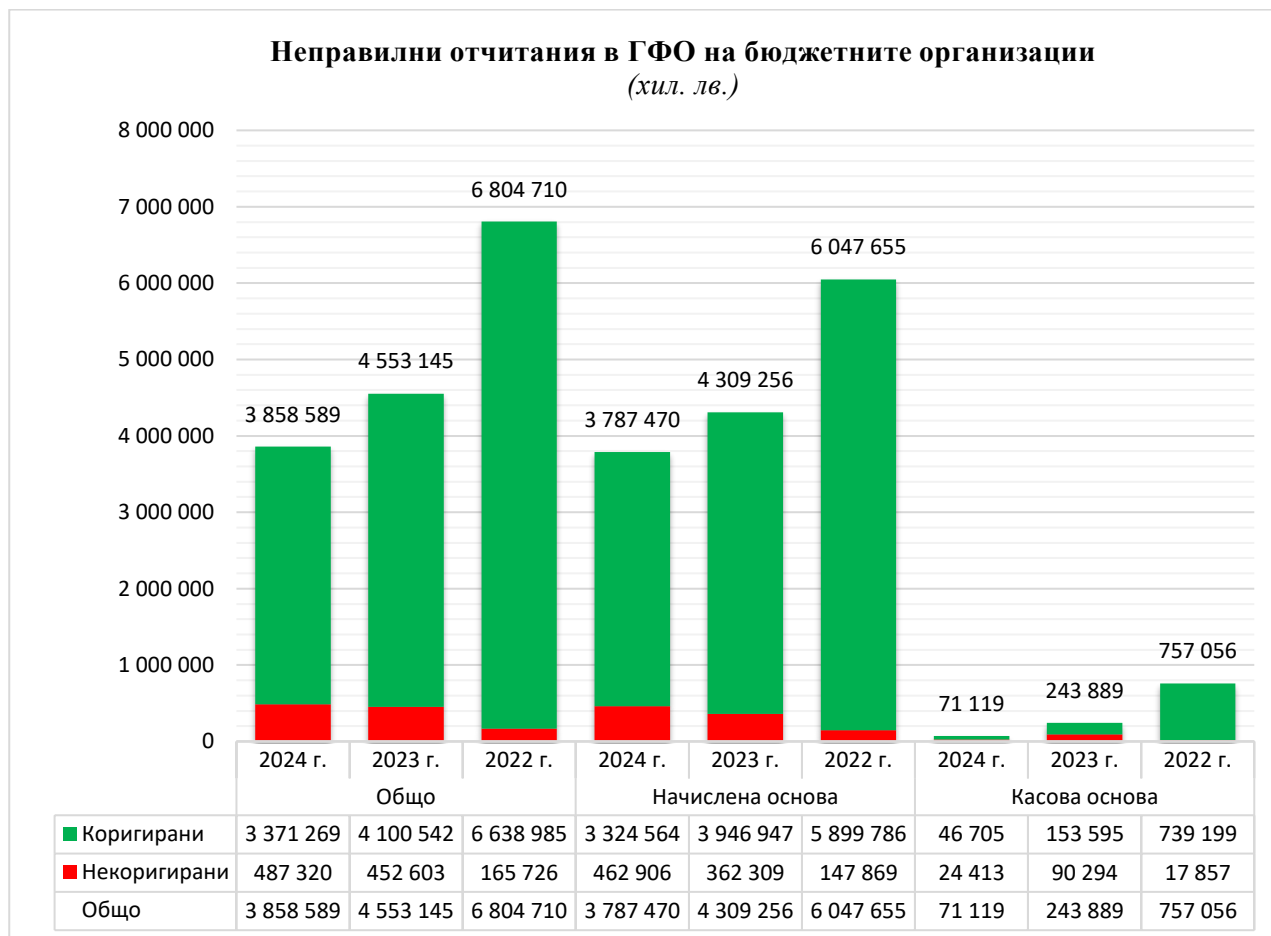
През последните три години (2022 г. – 2024 г.) се наблюдава устойчива тенденция към редуциране на неправилните отчитания във финансовите отчети на бюджетните организации (Фигура 12), като за същия период те са намалели с над 43% до 3,86 млрд. лв. през 2024 г. В резултат на финансовите одити на ГФО за 2024 г. **са коригирани неправилни отчитания в размер на 3,37 млрд. лв., представляващи 87% от всички установени неправилни отчитания.** Относителният дял на некоригираните неправилни отчитания бележи слаб темп на растеж спрямо предходната година.



Сред причините в ГФО да остане некоригирани неправилни отчитания са:

- Различия в мнението на одитора и мнението на ръководството на одитираните организации по отношение на счетоводното признаване на определени събития, трансакции и операции.
- Невъзможност да се коригират неправилни отчитания от предходни периоди, които продължават да оказват влияние на ГФО през одитирания период.
- Размерът на неправилните отчитания не е съществен и няма да повлияе на одитора при преценката относно вида на одитното мнение.

Фигура 12



7.1. Слабости при изготвяне на финансовия отчет

- В трите групи обекти – министерства и ведомства, държавни висши училища и общини се допускат сходни неправилни отчитания по отношение на **класифицирането на приходите и разходите, активите и пасивите по съответните параграфи и подпараграфи от ЕБК и сметки от СБО**. Като основна причина определяме честата промяна в изискванията на нормативната уредба, свързана с финансово-счетоводната отчетност, включително поради недостатъчно изчерпателните указания от страна на МФ по отношение на нейното прилагане (например, определението за прилежащи към сгради и съоръжения земи, класифицирането на определени групи дълготрайни активи и др.). Неблагоприятен ефект имат и даваните от страна на МФ индивидуални допълнителни пояснения на бюджетни организации, от които често произтичат изключения от общите правила.

- Неспазване на указанията на министъра на финансите, относно задължението за извършване на задължителен преглед за **обезценка на нефинансовите дълготрайни активи най-малко веднъж на три години**.

- Неспазване на указанията на министъра на финансите за **задбалансово отчитане** на поетите и реализирани ангажименти и/или възникналите нови ангажименти за разходи, условни вземания и задължения.

- Проблеми при идентифицирането и прилагането на относимите принципи от Закона за счетоводството.

Посочените слабости при организиране на финансовата отчетност са идентифицирани и при извършването на одитите на ГФО за 2023 г., 2022 г., 2021 г., 2020 г., 2019 г., 2018 г. и 2017г.



7.2. Слабости при организацията на счетоводната отчетност

- Относителният дял на изразените модифицирани (квалифицирани и отрицателни) мнения е най-висок при финансовите одити на ГФО на общините с под 100 000 жители, което е индикатор за **недостатъчен административен капацитет**.

- Липсва изискване за генериране на **унифицирана база данни в подходящ електронен формат**, съдържаща всички счетоводни записвания на начислена и касова основа **в системата на първостепенния разпоредител с бюджет**, което от една страна е предпоставка за допускане на грешки при изготвяне и обобщаване на информацията в консолидираните ГФО, а от друга – затруднява използването на специализирани одиторски софтуерни продукти при извършването на одитите. Въвеждането на Интегрираната финансово-информационна система за общините и единната интегрирана финансово-информационна система за министерствата и останалите разпоредители с бюджет ще бъде продължителен във времето процес. Използването на единна база за съставяне на финансовия отчет намалява риска от технически грешки при изготвянето и обобщаването на информацията за ГФО, осигурява **проследимост** и **не ограничава обхвата на одита**, при който се използват специализирани одиторски софтуерни продукти.

Слабости в счетоводната отчетност на бюджетните организации



- **Неефективен вътрешен контрол** от страна на първостепенните разпоредители с бюджет върху воденето на счетоводна отчетност и бюджетната дисциплина на разпоредителите от по-ниска степен, включително и автономността на второстепенните разпоредители с бюджет.

- Във връзка с отговорността на първостепенните разпоредители с бюджет за изготвяне и достоверно представяне на информацията в консолидираните финансови отчети, ръководителите на бюджетните организации **не упражняват ефективен контрол** относно пълнотата и достоверността на информацията в отчетите на разпоредителите от по-ниска степен. Не се използва възможността за извършване на **одитни ангажименти от звената за вътрешен одит** по отношение спазване на приложимата обща рамка за финансово отчитане, дори в случаите на изразени модифицирани мнения, а се разчита изцяло на финансовите одити, извършвани от Сметната палата.

Всички посочени слабости при организацията на счетоводната отчетност са идентифицирани и при извършването на одитите на ГФО за 2023 г., 2022 г., 2021 г., 2020 г., 2019 г. и 2018 г., а първите две слабости са характерни и за одитите на ГФО за 2017 г., 2016 г. и 2015 г.

7.3. Наблюдавани положителни тенденции в счетоводната отчетност и финансовата дисциплина

- Актуализиране на счетоводните политики от първостепенните разпоредители с бюджет, с цел осигуряване на необходимите предпоставки за прилагането на указанията на министъра на финансите, както и осигуряване на унифицирана счетоводна политика в

рамките на цялата система от подведомствени разпоредители.

- Своевременно актуализиране на Стратегията за управление на риска и извършване на преглед на риск-регистъра за идентифициране на рискове от потенциални събития или ситуации, които могат да повлияят негативно върху постигане целите на общината.
- Определяне и начисляване на приблизителна счетоводна оценка на незавършеното строителство към края на годината.



- Начисляване към края на годината на припадащия се текущ дял от плащанията по главници на задължения по дългосрочни заеми.
- Разходите за провизии на персонал (компенсируеми отпуски и други подобни) се начисляват и отчитат правилно, като начислената сума се сторнира (червено или черно сторно) от бюджетното предприятие в началото на следващата отчетна година изцяло и наведнъж.
- Провеждане на конкурси за назначаване на вътрешни одитори в общини, в които не е попълнена необходимата численост на звената за вътрешен одит.
- Създаване на одитни комитети в общини, които попадат в обхвата на чл. 18, ал. 1 от Закона за вътрешния одит в публичния сектор относно създаване на одитен комитет в общини, в които има изградено звено за вътрешен одит.

8. Заключение

Одитната дейност на периодичните и годишните финансови отчети на бюджетните организации не е само инструмент за откриване на несъответствия, а ключов механизъм за **подобряване на качеството на финансовата отчетност, повишаване на ефективността на управлението и укрепване на общественото доверие в публичните институции**. Финансовите одити стимулират органите на управление да коригират процеси, да укрепват вътрешния контрол и да усъвършенстват счетоводните си практики, повишавайки прозрачността и ефективността на публичните финанси.

Добрата финансова отчетност в публичния сектор **генерира редица ползи** – позволява на широк кръг ползватели на финансова информация да задоволят тази си потребност, подобрява управлението в публичния сектор, спомага за законосъобразността на публичните дейности и повишава доверието на обществото в управлението в публичния сектор. Това обуславя необходимостта от непрекъснатото ѝ развитие в съответствие с най-добрите международни практики – МССПС и ЕССПС (в процес на разработване). Сметната палата ще продължи да подкрепя усилията на Министерство на финансите в тази посока, като същевременно ще осигурява обективна оценка на степента на развитие на финансовата отчетност.

Приложение № 1

Списък с общини и съответните нарушения, докладвани на АДФИ на основание чл. 57, ал. 1 от ЗСП през 2025 г.

Община (наименование)	Неспазване на финансови показатели, регламентирани в ЗПФ – за разходи, поети ангажименти за разходи и просрочени задължения по ЗПФ, съгласно разпоредбата на § 2 от ДР на ЗПФ	Други
Белово	нарушено	
Божурище		нарушено
Болярово		нарушено
Бургас		нарушено
Велинград	нарушено	нарушено
Димитровград		нарушено
Доспат	нарушено	
Дупница		нарушено
Етрополе		нарушено
Ивайловград		нарушено
Костенец	нарушено	
Кочериново		нарушено
Кресна		нарушено
Кърджали		нарушено
Кюстендил		нарушено
Лесичово	нарушено	нарушено
Летница	нарушено	
Мадан		нарушено
Малко Търново		нарушено
Неделино		нарушено
Несебър		нарушено
Павел баня		нарушено
Петрич		нарушено
Първомай		нарушено
Рудозем	нарушено	
Септември	нарушено	
Сливен		нарушено
Смолян		нарушено
Сопот		нарушено
Стамболово		нарушено
Стара Загора		нарушено

Столична община		нарушено
Струмяни	нарушено	
Сунгурларе		нарушено
Трън	нарушено	
Хасково		нарушено
Челопеч		нарушено
Якоруда		нарушено

Приложение № 2

Списък с общини, докладвани на съответните органи на основание чл. 49, ал. 3 и чл. 54, ал. 16 от ЗСП през 2025 г., за сведение или за предприемане на съответни действия

Община (наименование)	Орган, на който е изпратен одитния доклад			
	Министерство на финансите	Прокуратура на Република България	Национална агенция по приходите	Национално сдружение на общините в Република България
Айтос	докладвано			
Антоново				докладвано
Ардино	докладвано			докладвано
Асеновград			докладвано	
Баните	докладвано			
Банско	докладвано			
Батак	докладвано			докладвано
Белица	докладвано			
Белово	докладвано			докладвано
Бобов дол	докладвано			
Божурище	докладвано			докладвано
Болярово	докладвано			докладвано
Борино				докладвано
Борован				докладвано
Ботевград				докладвано
Брацигово	докладвано			докладвано
Брегово	докладвано			докладвано
Брезник	докладвано			
Брезово	докладвано			докладвано
Брусарци				докладвано
Велики Преслав	докладвано			
Велинград				докладвано
Ветрино	докладвано			
Генерал Тошево	докладвано			
Главиница	докладвано			
Годеч				докладвано
Горна Малина	докладвано			
Гоце Делчев	докладвано			
Гълъбово	докладвано			
Гърмен	докладвано			докладвано

Девин	докладвано			
Джебел	докладвано			
Димитровград	докладвано		докладвано	
Димово	докладвано			
Добричка	докладвано			
Долна баня	докладвано			
Доспат	докладвано			
Драгоман	докладвано			докладвано
Дряново	докладвано			докладвано
Дупница	докладвано			докладвано
Елин Пелин	докладвано			докладвано
Елхово	докладвано			
Етрополе	докладвано			
Завет	докладвано			
Златарица				докладвано
Златица	докладвано			докладвано
Златоград	докладвано			
Ивайловград	докладвано			докладвано
Ихтиман	докладвано			докладвано
Калояново	докладвано			
Камено	докладвано			
Кирково	докладвано			
Костенец	докладвано			докладвано
Костинброд	докладвано			
Котел	докладвано			
Кочериново	докладвано			докладвано
Кресна	докладвано			докладвано
Криводол	докладвано			
Крумовград	докладвано			
Крушари	докладвано			докладвано
Куклен	докладвано			
Кърджали	докладвано			
Лесичово	докладвано			докладвано
Летница				докладвано
Луковит	докладвано			
Любимец	докладвано			докладвано
Мадан	докладвано			
Марица	докладвано			
Минерални бани	докладвано			
Момчилград	докладвано			
Мъглиж	докладвано			докладвано
Неделино	докладвано			докладвано

Несебър				докладвано
Николаево	докладвано			
Омуртаг				докладвано
Павел баня	докладвано			
Пазарджик	докладвано			докладвано
Панагюрище	докладвано			
Перник	докладвано			
Петрич	докладвано			докладвано
Пирдоп	докладвано			докладвано
Пловдив	докладвано			
Перушица			докладвано	
Правец	докладвано			
Приморско	докладвано			
Провадия	докладвано			
Раднево	докладвано		докладвано	
Радомир	докладвано			докладвано
Разлог	докладвано			докладвано
Ракитово	докладвано			
Раковски	докладвано			
Родопи	докладвано			
Рудозем	докладвано			
Руен	докладвано			
Ружинци	докладвано			докладвано
Садово	докладвано			
Сандански	докладвано			
Сапарева баня	докладвано			докладвано
Сатовча	докладвано			
Свиленград	докладвано			
Своге	докладвано			
Септември	докладвано			докладвано
Симеоновград	докладвано			
Симитли	докладвано			
Ситово	докладвано			
Сливница	докладвано			докладвано
Смолян	докладвано			
Созопол	докладвано			
Сопот	докладвано		докладвано	докладвано
Средец	докладвано			
Стамболийски	докладвано			
Стамболово	докладвано			докладвано
Стара Загора	докладвано		докладвано	
Столична община	докладвано			

Стралджа	докладвано			
Стрелча	докладвано			
Струмяни	докладвано	докладвано		
Сунгурларе	докладвано			докладвано
Съединение	докладвано			
Сърница	докладвано			
Твърдица	докладвано			
Тетевен	докладвано			
Тополовград	докладвано			докладвано
Трън	докладвано			
Тунджа	докладвано			
Угърчин	докладвано			
Хаджидимово	докладвано			
Харманли	докладвано			
Цар Калоян	докладвано			
Царево	докладвано			
Ценово	докладвано			докладвано
Челопеч	докладвано			докладвано
Чепеларе	докладвано			
Черноочене	докладвано			
Чирпан	докладвано			
Шабла	докладвано			
Якоруда	докладвано			докладвано
Ямбол	докладвано			

¹ Всеобхватен ефект върху финансовия отчет е този, който по преценка на одитора:

- не е ограничен до конкретни елементи, сметки или позиции във финансовия отчет;
 - в случай, че е ограничен, представлява или би могъл да представлява съществена част от финансовия отчет;
- или
- по отношение на оповестяванията е фундаментален за разбирането от страна на потребителите на финансовия отчет

² Например когато ръководството на одитираната организация откаже да предостави или по независещи от него причини не е в състояние да предостави определена информация на одиторите.

³ Закон за публичните финанси, чл.164

⁴ ПМС № 65 от 1998 г., обн. ДВ, бр. 36 от 31.03.1998 г., в сила от 1.01.1998 г., изм. и доп., бр. 51 от 1999 г.; попр., бр. 54 от 1999 г.; изм. и доп., бр. 82 от 1999 г., бр. 3 от 2000 г., бр. 8 и 12 от 2001 г., бр. 22 и 97 от 2002 г., отм. ПМС № 46 от 21.03.2005 г., в сила от 1.01.2005 г.

⁵ Някои примери за указания въвеждащи промени в отчетността са:

- Сметкоплан на бюджетните организации (СБО) от 01.01.2015 г.
- указания за счетоводното отчитане на стопанските операции, регламентирани с ДДС № 14 от 30.12.2013г. във връзка с прилагане на Сметкоплана на бюджетните организации.
- допълнителни указания за отчитането на определени операции, активи и пасиви в контекста на прилагането на Сметкоплана на бюджетните организации, регламентирани с ДДС № 08 от 16.09.2014 г.
- указания за отчитането на сметките за средства от Европейския съюз от централните органи и от общините, регламентирани с ДДС № 06 и ДДС № 07 от 04.04.2008 г., ФО-2 от 27.01.2015 г. и ДДС № 01 от 26.01.2015 г., както и с ДДС № 03 от 31.03.2016 г.
- указания за начисляване на амортизации на нефинансови дълготрайни активи от бюджетните организации, регламентирани с ДДС № 05 от 30.09.2016 г.
- указания за определяне на сроковете за извършване на инвентаризация в бюджетните организации, регламентирани с ДДС № 10 от 28.12.2017 г.

⁶ ДДС 08 от 28.06.2005 г., т. 30

⁷ ПМС № 46 от 21.03.2005г. (ДВ, бр. 30 от 2005 г.), Заклучителни разпоредби, § 1

⁸ Отм. ДВ, бр.95 от 8 Декември 2015 г.

⁹ Международни счетоводни стандарти за публичния сектор, Концептуална рамка за финансово отчитане с общо предназначение от предприятията в публичния сектор, т. 2

¹⁰ чл. 23, ал. 4 от ЗСч (отм.) в сила от 01.01.2002 г. до 31.12.2004 г.; чл. 5а, ал. 3 от ЗСч (отм.) в сила от 01.01.2005г. до 31.12.2013 г.

¹¹ изм. ДВ, бр.15 от 15 Февруари 2013 г., отм. и приет нов ДВ, бр.95 от 8 декември 2015 г.

¹² ДДС № 20 от 2004 г., т. 16.23

¹³ ДВ, бр. 86 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г.

¹⁴ Чл. 26, ал. 1 от Закона за счетоводството в сила от 01.01.2016 г.

¹⁵ Чл. 26, ал. 1, т. 4 от Закона за счетоводството в сила от 01.01.2016 г.

¹⁶ ЕВРОСТАТ, Ърнст и Янг, Становище за счетоводно третиране на данъците на работната група на ЕК по ЕССПС, 30.06.2016 г. и ЕВРОСТАТ, Ърнст и Янг, Преглед и сравнение на счетоводството в публичния сектор и одиторските практики в 27-те държави членки, 19.12.2012 г

¹⁷ Това изискване е заложено в параграф 26 от **МССПС 21 Обезценка на активи, негенериращи входящи парични потоци** и параграф 22 от **МССПС 26 Обезценка на активи, генериращи входящи парични потоци**.

¹⁸ Чл. 26, ал. 1, т. 3 от Закона за счетоводството в сила от 01.01.2016 г.

¹⁹ Сметната палата уведоми министъра на финансите за установените слабости в регламентацията на начисляването на амортизациите с писмо с изх. № 04-50-01 от 24.08.2018 г.

²⁰ Договор между Министерство на финансите и „Информационно обслужване“ АД, гр. София от 30.09.2020 г.

²¹ Доклад на Комисията до Съвета и Европейския парламент към прилагане на хармонизирани счетоводни стандарти за публичния сектор в държавите членки, СОМ(2013) 114, стр. 3

²² От 2013 г. МССПС са се развили съществено по отношение на доброто управление, както и концептуалните и технически аспекти. Въведена е нова структура на управление, вкл. засилен независим контрол. През 2015 г. е създаден Комитет по обществен интерес, като в допълнение през 2016 г. е създадена Консултативна група, която подпомага официалния процес по съгласуване в рамките на Съвета за МССПС.

²³ Международни счетоводни стандарти за публичния сектор, Концептуална рамка за финансово отчитане с общо предназначение от предприятията в публичния сектор, глава 3 Качествени характеристики

²⁴ Доклад на Комисията относно напредъка във връзка с Европейските счетоводни стандарти за публичния сектор

(ЕССПС, SWD(2024) 97, стр. 4

²⁵ Чл. 16а.1(а) от Директива 2011/85/ЕС

²⁶ С оглед държавното управление в рамките на Съюза, като се вземе предвид постигнатия напредък след направената през 2013 г. оценка на приложимостта на МССПС в държавите членки

²⁷ Службите на Европейската комисия (Евростат)

²⁸ Представлява форум на страните членки с цел предоставяне на съвети и експертни становище в рамките на изготвянето на Европейските стандарти

²⁹ Концептуална рамка за ЕССПС (актуализирана), м. февруари 2024 г.

³⁰ При определени случаи алтернативните възможности при ЕССПС могат да бъдат стеснени (за постигане на европейските цели) и да се предоставят указания по конкретни теми

³¹ Като част от техническата подкрепа Евростат подпомага споделянето на добри практики и инициира дискусии относно иновативни подходи към счетоводното отчитане в публичния сектор

³² Комюнике на Комисията Съвета, Европейския парламент и Европейския икономически и социален комитет относно „Укрепване на европейското административно пространство“ (ComPAct), COM(2023 667)

³³ В шест държави отчитането е предимно на касова основа, а в останалите 11 държави – смесено (начислена и касова основа)

³⁴ Гърция, Италия и Португалия

³⁵ Гърция, Италия, Ирландия, Кипър, Люксембург, Малта, Полша и Португалия

³⁶ В Германия и Нидерландия на този етап няма планове за преминаване към счетоводен принцип на текущо начисляване в публичния сектор. В Германия отсъства всеобхватен национален ангажимент за подобна реформа, но се въвеждат подобрения в счетоводните системи на федерално ниво – дигитализация на счетоводните процеси и водене на регистър на активите. В Нидерландия въвеждането на текущото начисляване също не е равномерно, като по-голямата част от структурите на централното управление продължават да се отчитат на касова основа, докато социалноосигурителните фондове и повечето структури на местната власт прилагат принципа на текущо начисляване.

³⁷ Решение на Сметната палата № 166 от 15.06.2017 г.

³⁸ В сравнение с други върховни одитни институции от Европейския съюз относителният дял на немодифицираните мнения на Сметната палата е висок. Съгласно проучване на Върховната одитна институция на Република Чехия за броя одитни мнения по вид на модификацията, изразени върху финансовите отчети на централни органи за 2016 г., относителният дял на немодифицираните мнения в някои държави е, както следва: Хърватия – 25 %, Финландия – 61 %, Литва – 64 %, Франция – 77 %, Кипър – 80 %, Латвия – 85 %, Португалия – 93 %, Швеция – 94 %.

³⁹ Доклад за резултатите от финансовите одити на Сметната палата, осъществени през 2024 г., стр. 12, Фигура 1.

⁴⁰ Броят на модифицираните мнения преди извършване на корекциите е изчислен при допускането, че единственият фактор, който определя вида на модификацията на одитното мнение, е размерът на установените неправилни отчитания, отнесен към определено ниво на същественост за финансовия отчет. Този подход има няколко по-важни ограничения: първо, не се отчита възможността да има определени нива на същественост за класове сделки и операции; второ, не се отчитат неправилни отчитания, съществени по характер; и трето, не може да се изчисли потенциалният брой на отказите от изразяване на мнение. Всеки един от тези фактори е допълнително основание за модификация. Следователно ако се вземе предвид тяхното влияние, броят на модификациите на одитното мнение ще се увеличи. Ето защо при анализа на ефекта на корекциите следва да се има предвид, че разгледаният сценарий е възможно най-благоприятният.

⁴¹ Не се допуска резервирането и отклоняването на средства (включително откриването на срочни депозити, закупуване на валута и др.) от сметки, подлежащи на зануляване, по сметки, приключващи с остатък, доколкото не е определено друго с писмо на МФ. Министерствата и ведомствата да се въздържат от сключване на договори, предвиждащи авансово плащане, което не е в съответствие с добрата търговска практика и чието изпълнение няма да приключи в рамките на настоящата бюджетна година.

⁴² Министерство на регионалното развитие и благоустройството, Министерство на транспорта и съобщенията, Министерство на здравеопазването и Министерство на вътрешните работи

⁴³ Министерство на регионалното развитие и благоустройството, Министерство на транспорта и съобщенията и Министерство на здравеопазването

⁴⁴ Национален осигурителен институт

⁴⁵ Министерство на регионалното развитие и благоустройството, Министерство на здравеопазването и Министерство на младежта и спорта

⁴⁶ Технически университет, Варна, Икономически университет, Варна и Висше транспортно училище „Тодор Каблешков“, гр. София

⁴⁷ Министерство на културата

⁴⁸ Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда, Държавната агенция „Държавен

резерв и военновременни запаси“ и Държавното предприятие „Научно-производствен център“

⁴⁹ Министерство на културата

⁵⁰ Селскостопанска академия

⁵¹ Възприетият подход при оценка на дълготрайни материални активи след първоначалното им признаване; придобивания и отписвания през периода; увеличения и намаленията в балансовата стойност на вече придобити активи; сумата на ангажиментите за придобиване на ДМА, вкл. размерът на авансовите плащания; стойността на ползваните в дейността ДМА – чужда собственост; балансовата стойност на ДМА, които временни са изведени от употреба; отчетната стойност на напълно амортизираните ДМА – по групи активи

⁵² В протоколите, удостоверяващи извършения преглед е посочено, че комисията не е установила значителни трайни промени, а също и траен спад в цените, и затова не намира основание за тяхната преоценка. Протоколите не съдържат реквизити, от които да се заключи обосноваване, че при прегледа за обезценка на всички активи е определена текущата им възстановима стойност в съответствие с изискванията на стандарта.

⁵³ По същество възмездното предоставяне на право на стопанисване, поддържане и експлоатация на В и К инфраструктура (включително и срещу непарична насрещна престация) от икономическа гледна точка представлява форма на концесия на тези активи и следва да се прилагат изискванията за признаване на приходи от концесии чрез използването на линейния метод, съгласно т.т. 17.6 и 17.7 от ДДС № 20 от 2004 г.

⁵⁴ Т. 124 от Ръководството за прилагане на Сметкоплана на бюджетните предприятия

⁵⁵ Съгласно чл. 147 от Закона за публичните финанси, чрез сметките за чужди средства не може да се извършват и отчитат други дейности освен администрирането на чужди средства и дейността на съответните държавни органи по принудително изпълнение и конфискуване на активи и последващото управление и разпределение на събраните средства съгласно изискванията на приложимото законодателство.

⁵⁶ Приложение № 1

⁵⁷ Стара Загора, Асеновград, Раднево, Димитровград, Сопот и Перушица

⁵⁸ Стара Загора и Николаево

⁵⁹ Най-малко двама вътрешни одитори, включително ръководителят на вътрешния одит

⁶⁰ Приложение № 2

⁶¹ Приложение № 2

⁶² Якоруда

⁶³ Приложение № 2

⁶⁴ Бургас, Стара Загора, Асеновград, Кнежа, Елхово, Велинград и Столична община

⁶⁵ Смолян, Разград, Асеновград, Карлово, Чирпан, Девня, Борино и Априлци

⁶⁶ Русе, Добрич, Несебър и Баните

⁶⁷ Бургас, Смолян, Асеновград, Кнежа, Велинград и Столична община



Ние защитаваме парите на гражданите

Сметна палата на Република България
София 1000
ул. „Екзарх Йосиф“ 37





www.bulnao.government.bg